

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/178/99

NASTROJE SPOŁECZNE W LISTOPADZIE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LISTOPAD '99

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- ◆ Od października wyraźnie się poprawiły oceny bieżącej sytuacji w kraju. Obecnie 28% ankietowanych (wzrost w ciągu miesiąca o 5 punktów) ocenia, że sytuacja w Polsce zmierza w dobrym kierunku, a 59% (spadek o 8 punktów) jest przeciwnego zdania.
- ◆ Poprawiły się także opinie o sytuacji politycznej i gospodarczej. W obu przypadkach odnotowaliśmy 7-punktowy spadek odsetka ocen negatywnych i niewielki wzrost - pozytywnych. W dalszym ciągu jednak zarówno w opiniach o życiu politycznym kraju, jak i o gospodarce dominuje krytycyzm (odpowiednio 43% i 53%).
- ◆ W porównaniu z sondażem październikowym zmalał odsetek ankietowanych źle oceniających sytuację swojego zakładu pracy (z 40% do 35%). Jest on teraz niemal taki sam jak odsetek zadowolonych z kondycji swojego zakładu (33%).
- ◆ Drugi z kolei miesiąc rejestrujemy stopniową poprawę ocen warunków materialnych gospodarstw domowych. W stosunku do października wzrósł odsetek ocen pozytywnych, jednocześnie zaś zmalał negatywnych (po 3 punkty). W dalszym ciągu jednak grupa osób źle oceniających kondycję bytową rodziny (30%) jest większa aniżeli tych, którzy uznają ją za dobrą (24%).
- ◆ Listopad przyniósł także niewielki wzrost społecznego optymizmu. Nieco lepsze są wszystkie prognozy na najbliższy rok - zarówno dotyczące rozwoju ogólnej sytuacji w kraju, jak i bieżącej sytuacji politycznej, gospodarczej oraz sytuacji w zakładach pracy respondentów i w ich budżetach domowych.

Po odnotowanym przed miesiącem spadku nastrojów społecznych, w listopadzie rejestrujemy wyraźną poprawę w tej dziedzinie¹. Obecnie znacznie lepsze są ogólne oceny bieżącej sytuacji w kraju, oceny sytuacji politycznej i gospodarczej oraz kondycji zakładów pracy respondentów. Poprawiła się także samoocena warunków życiowych rodzin oraz ich sytuacji materialnej. Nieco bardziej optymistyczne niż przed miesiącem są obecnie również prognozy na najbliższy rok dotyczące wszystkich wymienionych spraw.

Odnotowany wzrost nastrojów społecznych jest trudny do wyjaśnienia zważywszy na to, że w okresie między październikowym a listopadowym sondażem nie wydarzyło się w kraju nic takiego, co mogłoby wpłynąć na pozytywne zmiany społecznych ocen i prognoz. Wręcz przeciwnie, byliśmy w tym czasie świadkami niepokojów na scenie politycznej, protestów górniczych, wzrostu cen żywności i paliwa, spadku wartości złotego. Opinia publiczna została poinformowana o zwiększeniu się w ostatnich miesiącach liczby bezrobotnych, a także o nasileniu się przestępczości kryminalnej w tym roku. Dowiedzieliśmy się również o wzroście deficytu budżetowego i obrotów bieżących z zagranicą oraz o wzroście inflacji i niekorzystnych prognozach w tej dziedzinie.

Należy jednak pamiętać, że - mimo odnotowanej ostatnio poprawy - zasadnicza wymowa danych odnoszących się do nastrojów pozostaje niezmienną. Niezależnie od rejestrowanych wahań nastrojów, oceny i prognozy ogółu Polaków dotyczące sytuacji kraju, własnych zakładów pracy i rodzin niezmiennie nacechowane są znacznym krytycyzmem i pesymizmem.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (114), 10-15 listopada ‘99, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłej ludności Polski (N=1089).

OCENY

Po odnotowanym w październiku gwałtownym pogorszeniu się ocen bieżącej sytuacji w kraju obecnie powróciły one do poziomu z okresu między lipcem a wrześniem br. W listopadzie 28% ankietowanych (wzrost w ciągu miesiąca o 5 punktów) ocenia, że sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym kierunku, a dwukrotnie więcej (59%) jest przeciwnego zdania (spadek o 8 punktów).

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	'98	'99										
	w procentach											
W dobrym	40	38	33	28	29	34	38	29	27	30	23	28
W złym	42	45	54	56	54	53	46	58	60	61	67	59
Trudno powiedzieć	18	18	13	16	17	13	16	14	13	9	10	13

Niemal we wszystkich grupach społecznych przeważają opinie, że sytuacja w Polsce zmierza w złym kierunku. Wyjątek stanowią ankietowani legitymujący się wyższym wykształceniem i najlepiej sytuowani (o dochodach powyżej 799 zł na osobę w rodzinie), mający na ten temat podzielone zdania, a przede wszystkim uczniowie i studenci, wśród których odnotowujemy przewagę ocen pozytywnych (48%) nad negatywnymi (33%).

Utrzymuje się wielokrotnie opisywana prawidłowość - im lepsze położenie społeczno-ekonomiczne respondentów, tzn. im wyższe wykształcenie, wyższa pozycja społeczno-zawodowa, lepsza sytuacja finansowa i ocena własnych warunków materialnych, tym więcej wśród nich pozytywnych opinii o rozwoju ogólnej sytuacji w kraju. Krytycyzm wyraźnie się nasila natomiast w grupach znajdujących się w gorszym położeniu społeczno-ekonomicznym.

Ocena kierunku rozwoju sytuacji w Polsce jest także silnie związana z orientacją polityczną badanych oraz deklarowanymi sympatiami partyjnymi i stosunkiem do rządu.

Wśród osób o poglądach lewicowych i centrowych opinie negatywne (odpowiednio: 71% i 65%) zdecydowanie dominują nad pozytywnymi (odpowiednio: 20% i 24%). Natomiast wśród identyfikujących się z prawicą odnotowujemy przewagę ocen pozytywnych (49%) nad negatywnymi (39%). Podobnie różnią się opinie ankietowanych, którzy mają odmienne sympatie partyjne - w elektoratach partii tworzących koalicję rządową dominuje przekonanie, że sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym kierunku, natomiast zdecydowana większość wyborców partii opozycyjnych jest przeciwnego zdania. Trzeba jednak przyznać, że wśród zwolenników SLD odnotowaliśmy w ostatnim miesiącu wyraźny spadek ocen negatywnych (o 11 punktów) i wzrost ocen pozytywnych (o 8 punktów), a wśród sympatyków PSL 8-punktowy spadek opinii krytycznych.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju													
	dobry							zły						
	V '99	VI '99	VII '99	VIII '99	IX '99	X '99	XI '99	V '99	VI '99	VII '99	VIII '99	IX '99	X '99	XI '99
	w procentach													
UW	73	89	79	58	75	59	63	14	5	13	38	20	30	28
AWS	58	61	54	53	55	57	59	30	24	34	35	33	37	29
SLD	35	32	24	22	21	13	21	54	56	68	69	72	82	71
PSL	22	26	18	20	19	15	14	70	63	79	67	75	78	70
Niezdecydowani	29	24	18	29	12	27	16	52	48	59	52	66	63	54
Niezamierzający głosować	23	30	18	21	27	13	21	62	51	65	66	65	74	66

Pominięto „trudno powiedzieć”.

Zrozumiałe, że kierunek rozwoju sytuacji w Polsce znacznie lepiej oceniają zwolennicy rządu niż jego przeciwnicy. Wśród zwolenników odnotowujemy też największą poprawę ocen w stosunku do października (spadek odsetka opinii negatywnych o 15 punktów, wzrost pozytywnych o 9 punktów). Warto zauważyć, iż miesiąc temu aż 40% zwolenników rządu wyrażało przekonanie o niepomyślnym rozwoju sytuacji w kraju i że obecnie niezadowolone wśród nich zmalało najbardziej. Natomiast w środowisku przeciwników rządu krytycyzm nie zmalał, nadal opinie negatywne zdecydowanie dominują nad pozytywnymi.

Krytyczne są również osoby, które deklarują obojętny stosunek do obecnego gabinetu, jednak w ostatnim miesiącu w grupie tej dostrzegamy poprawę ocen.

Tabela 3

Stosunek do rządu	Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?					
	W dobrym		W złym		Trudno powiedzieć	
	X '99	XI '99	X '99	XI '99	X '99	XI '99
	w procentach					
Zwolennicy	51	60	40	25	9	15
Przeciwnicy	11	12	82	81	7	7
Obojętni	18	23	68	62	14	15
Trudno powiedzieć	14	10	68	47	18	43

W ciągu miesiąca poprawiły się też oceny sytuacji politycznej. W stosunku do października wyraźnie zmalał (o 7 punktów) odsetek badanych, którzy oceniają tę sytuację negatywnie, wzrosła natomiast (o 4 punkty) liczba osób wyrażających pozytywne opinie oraz przekonanych, że jest ona *ani dobra, ani zła* (o 3 punkty).

Tabela 4

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	'98	'99										
	w procentach											
- dobra	14	14	10	10	12	13	15	11	9	9	6	10
- ani dobra, ani zła	45	47	40	41	41	41	45	35	36	36	35	38
- zła	30	26	38	37	37	34	28	41	44	45	50	43
Trudno powiedzieć	11	13	11	12	10	12	12	14	11	10	9	9

Bardziej krytycznie niż sytuacja polityczna oceniany jest stan gospodarki, mimo iż jego oceny również ostatnio się poprawiły - o 7 punktów zmalał odsetek opinii negatywnych, utrzymujących się od sierpnia do października na wyjątkowo wysokim poziomie. Obecnie nieco ponad połowa respondentów uważa, że sytuacja gospodarcza Polski jest zła, jedna trzecia określa ją jako przeciętną, a co dziesiąty uznaje ją za dobrą.

Tabela 5

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	'98	'99										
	w procentach											
- dobra	17	17	14	10	10	12	12	10	8	10	8	10
- ani dobra, ani zła	36	38	33	32	32	32	35	30	26	27	28	34
- zła	41	39	49	53	54	51	47	53	60	60	60	53
Trudno powiedzieć	5	6	5	5	4	4	6	7	6	4	4	3

Negatywne oceny sytuacji gospodarczej przeważają nad pozytywnymi we wszystkich grupach społeczno-demograficznych, bez względu na kondycję materialną oraz sympatie polityczne respondentów. Największy krytycyzm przejawiają rolnicy (74% opinii negatywnych, 9% pozytywnych), robotnicy niewykwalifikowani (66% i 6%) i wykwalifikowani (62% i 8%), ludzie źle sytuowani (67% i 9%), negatywnie oceniający warunki materialne swoich rodzin (71% i 5%), a także renciści (66% i 4%), bezrobotni (61% i 10%) oraz mieszkańcy wsi (63% i 6%).

Opinie o stanie gospodarki zależą także od poglądów politycznych - lewicowa orientacja sprzyja krytycyzmowi w ocenie spraw gospodarczych (62%), prawicowa sprawa, że jest on znacznie mniej nasilony (43%).

Poprawie ocen odnoszących się do makrospołecznych aspektów naszej rzeczywistości towarzyszy poprawa opinii na temat sytuacji we własnym zakładzie pracy oraz we własnym gospodarstwie domowym, w rodzinie.

W ostatnim miesiącu zmalał odsetek ankietowanych źle oceniających sytuację swojego zakładu pracy (z 40% do 35%), nieco wzrosła zaś liczba tych, którzy uważają, że jest *ona ani dobra, ani zła* (z 26% do 30%). Nadal co trzeci respondent określa kondycję swojego zakładu jako dobrą. Oceny w tym względzie są zróżnicowane i zależą od sektora, w którym zatrudnieni są badani. Zdecydowanie najgorsze opinie o swoich miejscach pracy mają rolnicy indywidualni (72% ocen negatywnych), jednak w porównaniu z październikiem w środowisku tym odnotowujemy wyraźny spadek krytycyzmu (o 18 punktów) oraz wzrost odsetka ocen

Tabela 6

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań										
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	‘99										
	w procentach										
Respondenci aktywni zawodowo (ogółem)											
N=	619	555	545	581	584	592	546	537	570	559	556
– dobra	34	32	29	34	28	36	30	32	27	31	33
– ani dobra, ani zła	31	30	30	29	33	29	24	27	33	26	30
– zła	33	36	37	36	38	34	44	40	37	40	35
Trudno powiedzieć	2	2	3	1	1	1	2	1	3	3	2
Pracownicy instytucji państwowych i publicznych											
– dobra	30	28	25	34	28	38	27	29	24	24	33
– ani dobra, ani zła	34	31	32	25	31	24	20	32	37	32	34
– zła	31	40	41	40	40	37	52	38	38	39	33
Trudno powiedzieć	5	1	2	1	1	1	1	1	1	5	1
Pracujący w spółkach o własności prywatnej i państwowej											
– dobra	44	44	41	46	29	40	36	52	33	37	40
– ani dobra, ani zła	25	26	21	26	43	33	20	16	28	27	28
– zła	31	27	33	26	26	26	42	30	37	33	30
Trudno powiedzieć	0	3	5	1	1	1	2	2	2	3	2
Pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem											
– dobra	47	40	39	38	38	44	37	38	35	49	41
– ani dobra, ani zła	32	39	38	36	35	39	36	38	40	25	32
– zła	19	20	21	24	25	16	24	23	23	25	23
Trudno powiedzieć	2	1	2	1	2	0	3	1	2	1	4
Pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych											
– dobra	3	5	3	3	7	5	9	0	3	2	8
– ani dobra, ani zła	26	9	14	28	16	17	13	6	12	5	18
– zła	71	82	80	69	77	76	78	94	81	90	72
Trudno powiedzieć	0	4	3	0	0	1	0	1	4	3	2

przeciętnych (o 13 punktów) i pozytywnych (o 6 punktów). Natomiast nieco gorzej niż miesiąc temu kondycję swoich zakładów postrzegają pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem (spadek ocen pozytywnych o 8 punktów, wzrost przeciętnych o 7 punktów), nadal jednak ich opinie są relatywnie najlepsze (41% ocen dobrych, 23% złych). Drugie miejsce w hierarchii ocen zakładów pracy zajmują spółki o własności prywatnej i państwowej (40% ocen dobrych i 30% złych), a trzecie - instytucje państwowe i publiczne, o których opinie są podzielone (po 33% ocen pozytywnych i negatywnych).

Po odnotowanym we wrześniu wyjątkowo niskim poziomie ocen sytuacji materialnej gospodarstw domowych drugi z kolei miesiąc rejestrujemy ich stopniową poprawę. W stosunku do października wzrósł odsetek ocen pozytywnych, jednocześnie zaś zmalał negatywnych (po 3 punkty). Nadal jednak grupa osób źle oceniających warunki materialne swoich gospodarstw domowych jest większa aniżeli tych, którzy uznają je za dobre.

Tabela 7

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań											
	XI	XII	I	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	'98		'99									
	w procentach											
- dobre	28	26	22	22	25	23	24	19	24	19	21	24
- ani dobre, ani złe	46	46	51	43	45	44	45	47	43	45	46	45
- złe	27	28	28	35	30	33	31	33	32	36	33	30

Obecnie ankietowani lepiej niż w październiku oceniają także jakość życia swoich rodzin - zmalał odsetek osób niezadowolonych (o 6 punktów), wzrósł zaś zadowolonych (o 4 punkty). Co czwarty badany (26%) wyraża opinię, że jego rodzinie żyje się dobrze, a przeciwnego zdania jest nieco mniejsza grupa (22%). Najczęściej jednak respondenci określają warunki życia swoich rodzin jako przeciętne - *ani dobre, ani złe*.

Tabela 8

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinnie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	'98	'99										
	w procentach											
- dobrze	23	22	22	22	26	25	26	24	25	22	22	26
- ani dobrze, ani źle	54	55	53	50	51	52	51	50	49	52	50	52
- źle	22	23	25	27	23	23	23	25	26	26	28	22
Trudno powiedzieć	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0

Jest zrozumiałe, że zarówno ocena jakości życia rodzin, jak i ich warunków materialnych jest wyraźnie powiązana z położeniem społeczno-ekonomicznym ankietowanych wyznaczonym przez wykształcenie, zawód oraz dochody *per capita* w rodzinie. Im lepsze położenie, tym częściej pozytywne oceny jakości życia i warunków materialnych własnej rodziny i tym rzadsze negatywne opinie na ten temat; i odwrotnie - wraz z pogarszaniem się położenia badanych rośnie odsetek osób niezadowolonych z jakości życia i z warunków bytowych rodzin. Zwracają uwagę duże zróżnicowania społeczne w tej dziedzinie. Dla przykładu, jakość życia swoich rodzin dobrze ocenia dwie trzecie uczniów i studentów (66%), ponad połowa respondentów najmłodszych (52%), połowa osób najlepiej sytuowanych (49%), prawie połowa kadry kierowniczej i inteligencji (46%), ponad dwie piąte badanych legitymujących się wyższym wykształceniem (43%) i tylko nieliczni rolnicy (3%), 8% najgorzej sytuowanych, 13% mających wykształcenie podstawowe, 13% rencistów, 14% emerytów i 17% bezrobotnych. W grupach znajdujących się w najgorszym położeniu społecznym znacznie więcej jest ludzi niezadowolonych z jakości życia swoich rodzin aniżeli zadowolonych. Niezadowoleni przeważają liczebnie nad zadowolonymi także wśród osób w wieku powyżej 45 lat, w grupie robotników niewykwalifikowanych oraz wśród mieszkańców wsi.

Na zakończenie trzeba wyraźnie podkreślić, że ankietowani są bardziej krytyczni w ogólnych ocenach dotyczących stanu gospodarki oraz bieżącej sytuacji politycznej w kraju aniżeli w opiniach dotyczących sytuacji własnych zakładów pracy i rodzin².

Tabela 9

Oceniana dziedzina	Oceny		
	dobrze	ani dobre, ani złe	złe
	w procentach		
Sytuacja gospodarcza kraju	10	34	53
Sytuacja polityczna kraju	10	38	43
Sytuacja w zakładzie pracy respondenta (ogółem)	33	30	35
Warunki materialne respondenta i rodziny	24	45	30
Jakość życia respondenta i rodziny	26	52	22

W tabeli pominięto odpowiedzi "trudno powiedzieć".

PROGNOZY

Listopad przyniósł niewielki wzrost społecznego optymizmu. Nieco lepsze są wszystkie prognozy na najbliższy rok - zarówno dotyczące rozwoju ogólnej sytuacji w kraju, jak i bieżącej sytuacji politycznej, gospodarczej oraz sytuacji w zakładach pracy respondentów i w ich rodzinach.

Najbardziej poprawiły się prognozy ogólnej sytuacji w Polsce - wzrósł odsetek osób oczekujących jej poprawy (o 4 punkty), nieco zmalały zaś odsetki przewidujących jej pogorszenie lub brak zmian (po 3 punkty). Nadal jednak przeważający odsetek badanych jest zdania, że w ciągu najbliższego roku ogólna sytuacja w kraju się nie zmieni, a pesymistów w tym względzie jest ponad dwukrotnie więcej niż optymistów.

² Pytanie dotyczące rozwoju ogólnej sytuacji w kraju nie jest w pełni porównywalne z pozostałymi, nie daje bowiem możliwości wystawienia pośredniej oceny.

Tabela 10

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	'98	'99										
	w procentach											
Poprawi się	17	19	19	15	14	16	20	14	13	13	11	15
Nie zmieni się	45	40	38	41	42	41	45	41	39	44	46	43
Pogorszy się	28	34	34	38	35	35	26	36	41	37	36	33
Trudno powiedzieć	10	7	9	6	9	7	9	9	7	6	7	9

W elektoratach partyjnych największe zmiany odnotowaliśmy wśród potencjalnych wyborców UW (o 12 punktów zwiększył się odsetek optymistów) oraz PSL (26-punktowy spadek odsetka pesymistów). Największą nadzieję na stabilizację sytuacji w kraju mają obecnie sympatycy UW i AWS, natomiast najbardziej sceptycznie nastawieni są zwolennicy SLD.

Tabela 11

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Prognoza ogólnej sytuacji w kraju							
	poprawa		bez zmian		pogorszenie		Trudno powiedzieć	
	X '99	XI '99	X '99	XI '99	X '99	XI '99	X '99	XI '99
	w procentach							
AWS	29	37	51	43	16	16	4	4
UW	15	27	69	44	12	18	3	11
SLD	8	6	38	40	47	50	6	4
PSL	13	18	31	46	55	29	1	7
Niezdecydowani	6	14	55	43	35	28	4	15
Niezamierzający głosować	6	13	48	43	36	34	10	10

Nieco zmalała grupa badanych przewidujących pogorszenie sytuacji politycznej w kraju (z 24% do 20%), wzrosła zaś liczba osób przekonanych, że w ciągu najbliższego roku nie nastąpią zmiany (z 49% do 55%). Poprawy sytuacji politycznej spodziewa się obecnie ponad jedna ósma ankietowanych (13%).

Tabela 12

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	'98	'99										
	w procentach											
– poprawi się	16	15	16	14	14	12	15	11	11	12	14	13
– nie zmieni się	55	53	48	51	53	54	56	49	50	51	49	55
– pogorszy się	15	17	20	19	17	18	15	24	23	24	24	20
Trudno powiedzieć	14	14	16	16	16	16	14	16	16	13	13	12

W stosunku do października nieco poprawiły się prognozy dotyczące gospodarki kraju. Wyraża się to w niewielkim, 3-punktowym spadku odsetka osób przewidujących pogorszenie sytuacji gospodarczej oraz w 4-punktowym wzroście odsetka respondentów spodziewających się jej poprawy.

Tabela 13

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	'98	'99										
	w procentach											
– poprawi się	23	21	21	16	16	17	21	15	14	15	13	17
– nie zmieni się	41	43	41	42	48	46	47	44	40	42	47	47
– pogorszy się	24	25	27	29	25	25	22	29	35	35	30	27
Trudno powiedzieć	11	11	11	13	11	13	11	12	11	9	10	9

Bardziej optymistyczne są także przewidywania co do sytuacji zakładów, w których zatrudnieni są badani - odnotowaliśmy bowiem 7-punktowy wzrost odsetka osób mających nadzieję na poprawę kondycji zakładów pracy. Najbardziej poprawiły się prognozy pracowników sektora prywatnego poza rolnictwem, one też należą do najbardziej optymistycznych. Zdecydowanie najbardziej pesymistyczne są przewidywania właścicieli indywidualnych gospodarstw rolnych (47% uważa, że sytuacja ich gospodarstw pogorszy się, a 17% - że się poprawi), chociaż właśnie w tej grupie zarejestrowaliśmy w ostatnim miesiącu wyraźny wzrost optymizmu. Warto odnotować, że odsetek rolników, którzy mają nadzieję na poprawę sytuacji swoich gospodarstw, jest obecnie wyjątkowo wysoki.

Tabela 14

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów według terminów badań										
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	‘99										
	w procentach										
Respondenci aktywni zawodowo (ogółem)											
N=	623	558	547	591	582	590	544	542	569	555	565
– poprawi się	22	20	18	19	19	22	16	16	20	13	20
– pozostanie bez zmian	41	46	45	45	43	46	45	44	49	50	47
– pogorszy się	25	26	25	26	27	22	31	31	23	27	26
Trudno powiedzieć	12	9	12	10	11	10	9	9	8	9	7
Pracownicy instytucji państwowych i publicznych											
– poprawi się	21	16	16	15	16	24	11	13	18	15	17
– pozostanie bez zmian	37	47	41	46	46	40	46	48	47	47	53
– pogorszy się	26	27	32	33	29	25	37	28	28	30	26
Trudno powiedzieć	16	10	11	6	9	11	6	11	7	8	4
Pracujący w spółkach o własności prywatnej i państwowej											
– poprawi się	28	26	17	30	22	16	20	21	21	12	16
– pozostanie bez zmian	46	42	47	38	44	50	43	44	56	60	44
– pogorszy się	20	24	24	20	25	19	26	28	18	21	33
Trudno powiedzieć	6	9	11	12	10	15	11	8	5	7	6
Pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem											
– poprawi się	28	25	23	24	29	28	20	21	22	15	31
– pozostanie bez zmian	51	56	52	49	41	56	49	49	55	58	48
– pogorszy się	11	13	13	15	19	11	20	20	13	19	11
Trudno powiedzieć	10	6	12	11	11	5	10	10	10	8	10
Pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych											
– poprawi się	3	5	9	11	1	11	12	3	12	5	17
– pozostanie bez zmian	27	24	43	31	39	33	26	23	36	31	33
– pogorszy się	63	64	36	39	41	48	60	69	46	46	47
Trudno powiedzieć	7	7	12	18	19	8	2	5	6	18	4

W stosunku do października poprawiły się również prognozy dotyczące jakości życia respondentów i ich rodzin w ciągu najbliższego roku. Zmalała (o 6 punktów) liczba osób, które obawiają się pogorszenia swojej sytuacji. Nadal jednak połowa ankietowanych przewiduje, że nic się nie zmieni, a pesymiści przeważają nad optymistami.

Tabela 15

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	'98	'99										
	w procentach											
- lepiej	20	20	19	18	17	17	20	15	14	16	14	16
- tak samo	43	44	48	41	48	46	44	44	44	49	47	49
- gorzej	25	25	22	28	24	25	23	29	30	26	29	23
Trudno powiedzieć	12	11	11	13	12	12	13	12	12	9	10	12

W prognozach jakości życia rodzin najczęściej optymizmu wykazują uczniowie i studenci (36%), ludzie najmłodszy (32%). Wraz z wiekiem na ogół rośnie pesymizm ankietowanych. W grupach zawodowych największymi optymistami są pracujący na własny rachunek (35% oczekuje poprawy, 15% - pogorszenia), największymi pesymistami zaś - robotnicy niewykwalifikowani (34% spodziewa się pogorszenia, 6% - poprawy) oraz rolnicy (26% przewiduje pogorszenie, 5% - poprawę). Pesymizm przeważa nad optymizmem również w środowisku robotników wykwalifikowanych, wśród ludzi gorzej wykształconych, a także wśród mieszkańców wsi i małych miast. Do najbardziej pesymistycznych należą ponadto przewidywania rencistów (35% spodziewa się pogorszenia, 2% - poprawy) oraz emerytów (odpowiednio 28% i 7%), a także osób bezrobotnych (odpowiednio 36% i 15%). Słowem, gorsze położenie społeczne nie tylko odbija się na samoocenie jakości życia własnego i rodziny, ale także odbiera ludziom nadzieję na pozytywne zmiany w tej dziedzinie.

Opracowała
Bogna WCIÓRKA

A N E K S

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?

	(%)			
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	28	59	13	1089
Płeć				
Mężczyźni	27	60	13	516
Kobiety	29	59	13	573
Wiek				
18-24 lat	40	47	14	156
25-34	32	55	13	192
35-44	26	62	12	222
45-54	22	67	11	200
55-64	24	64	11	139
65 lat i więcej	24	60	16	180
Miejsce zamieszkania				
Wieś	19	65	15	401
Miasto do 20 tys.	28	60	12	128
20 - 100 tys.	34	53	13	213
101 - 500 tys.	35	54	11	210
501 tys.i więcej mieszk.	33	59	9	136
Wykształcenie				
Podstawowe	17	67	16	308
Zasadnicze zawodowe	20	70	11	251
Średnie	36	52	13	415
Wyższe	47	45	8	115
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	42	47	10	91
Prac.umysł.niż.szczębła	40	53	8	119
Pracownicy fiz.- umysł.	24	60	15	62
Robotnicy wykwalifikowani	17	71	12	102
Robotnicy niewykwalifik.	16	66	18	35
Rolnicy	12	73	15	70
Pracujący na własny rach.	41	53	6	59
Bierni zawodowo				
Renciści	21	64	15	123
Emeryci	26	60	14	215
Uczniowie i studenci	48	33	19	63
Bezrobotni	24	62	14	90
Gospodynie domowe i inni	20	71	8	60
Pracuje w:				
inst. państw.,publicznej	34	56	10	206
spółce właścicieli	32	60	8	107
prywatnych i państwa	29	57	14	179
sekt. pryw. poza rolnict.	12	68	19	82
prywatnym gosp. rolnym				
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	20	71	9	151
276 - 399	18	68	13	126
400 - 549	22	64	14	250
550 - 799	41	48	11	181
Powyżej 799 zł	47	46	7	152
Ocena własnych war. mater.				
Złe	16	72	11	329
Średnie	25	61	15	494
Dobre	48	41	11	266
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	33	57	9	66
Raz w tygodniu	29	58	13	568
1-2 razy w miesiącu	21	65	14	182
Kilka razy w roku	29	61	10	183
W ogóle nie uczestniczy	30	54	16	90
Poglądy polityczne				
Lewica	20	71	9	254
Centrum	24	65	11	320
Prawica	49	39	12	289
Trudno powiedzieć	14	65	21	222

Tabela 2. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną **sytuację polityczną** w Polsce?
Czy jest ona:

(%)

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	10	38	43	9	1089
Płeć					
Mężczyźni	9	38	45	7	516
Kobiety	10	38	41	11	573
Wiek					
18-24 lat	14	45	32	9	156
25-34	12	40	41	8	192
35-44	12	39	44	5	222
45-54	4	32	57	7	200
55-64	10	32	47	11	139
65 lat i więcej	6	42	36	16	180
Miejsce zamieszkania					
Wieś	8	31	46	15	401
Miasto do 20 tys.	16	32	44	9	128
20 - 100 tys.	10	45	42	4	213
101 - 500 tys.	9	43	41	7	210
501 tys.i więcej mieszk.	10	46	40	5	136
Wykształcenie					
Podstawowe	4	38	40	18	308
Zasadnicze zawodowe	10	34	46	10	251
Średnie	11	41	43	5	415
Wyższe	19	36	44	1	115
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	14	39	46	1	91
Prac. umysł. niż. szczebla	9	40	47	4	119
Pracownicy fiz. - umysł.	12	46	40	3	62
Robotnicy wykwalifikowani	5	34	53	9	102
Robotnicy niewykwalifik.	6	32	44	18	35
Rolnicy	13	30	46	12	70
Pracujący na własny rach.	10	44	39	7	59
Bierni zawodowo					
Renciści	5	29	51	15	123
Emeryci	8	41	39	12	215
Uczniowie i studenci	23	42	31	4	63
Bezrobotni	8	38	41	13	90
Gospodynie domowe i inni	11	45	32	11	60
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	11	39	46	4	206
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	8	39	51	2	107
sekt. pryw. poza rolnict.	7	42	42	9	179
prywatnym gosp. rolnym	11	29	43	17	82
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	10	32	47	11	151
276 - 399	8	37	47	9	126
400 - 549	7	43	40	10	250
550 - 799	13	33	48	6	181
Powyżej 799 zł	12	43	41	3	152
Ocena własnych war. mater.					
Złe	6	28	54	12	329
Średnie	8	41	42	9	494
Dobre	17	45	32	6	266
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	10	45	35	10	66
Raz w tygodniu	10	41	41	8	568
1-2 razy w miesiącu	10	36	41	14	182
Kilka razy w roku	9	32	52	7	183
W ogóle nie uczestniczy	8	35	46	11	90
Poglądy polityczne					
Lewica	6	31	56	6	254
Centrum	7	43	44	6	320
Prawica	19	44	33	3	289
Trudno powiedzieć	4	31	40	25	222

Tabela 3. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną **sytuację gospodarczą** w Polsce?
Czy jest ona:

(%)

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	10	34	53	3	1089
Płeć					
Mężczyźni	10	32	54	3	516
Kobiety	10	35	52	3	573
Wiek					
18-24 lat	13	42	42	3	156
25-34	14	31	53	1	192
35-44	11	36	52	2	222
45-54	8	31	60	1	200
55-64	5	29	58	8	139
65 lat i więcej	8	32	52	7	180
Miejsce zamieszkania					
Wieś	6	25	63	5	401
Miasto do 20 tys.	10	37	50	3	128
20 - 100 tys.	12	39	47	3	213
101 - 500 tys.	13	37	48	2	210
501 tys. i więcej mieszk.	14	41	43	2	136
Wykształcenie					
Podstawowe	4	29	59	9	308
Zasadnicze zawodowe	11	28	61	1	251
Średnie	11	39	48	2	415
Wyższe	20	41	39	0	115
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	12	50	37	1	91
Prac. umysł. niż. szczebla	11	38	48	2	119
Pracownicy fiz. - umysł.	14	38	48	0	62
Robotnicy wykwalifikowani	8	28	62	3	102
Robotnicy niewykwalifik.	6	25	66	3	35
Rolnicy	9	14	74	3	70
Pracujący na własny rach.	18	41	38	3	59
Bierni zawodowo					
Renciści	4	22	66	8	123
Emeryci	8	37	49	6	215
Uczniowie i studenci	20	43	35	2	63
Bezrobotni	10	27	61	2	90
Gospodynie domowe i inni	9	33	56	2	60
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	12	38	47	2	206
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	10	37	53	0	107
sekt. pryw. poza rolnict.	12	38	48	2	179
prywatnym gosp. rolnym	8	13	75	4	82
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	9	21	67	2	151
276 - 399	7	24	64	5	126
400 - 549	5	34	56	4	250
550 - 799	12	40	45	3	181
Powyżej 799 zł	17	41	41	1	152
Ocena własnych war. mater.					
Złe	5	21	71	3	329
Średnie	6	40	49	4	494
Dobre	23	37	38	2	266
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	9	43	42	6	66
Raz w tygodniu	10	34	53	3	568
1-2 razy w miesiącu	9	36	53	3	182
Kilka razy w roku	9	30	57	3	183
W ogóle nie uczestniczy	14	28	54	5	90
Poglądy polityczne					
Lewica	7	29	62	2	254
Centrum	8	36	53	2	320
Prawica	17	40	43	0	289
Trudno powiedzieć	6	28	56	11	222

Tabela 4. Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:

	(%)			
	złe	ani dobre, ani złe	dobrze	Liczba osób
Ogółem	30	45	24	1089
Płeć				
Mężczyźni	32	43	25	516
Kobiety	29	47	24	573
Wiek				
18-24 lat	25	29	46	156
25-34	27	40	32	192
35-44	32	47	21	222
45-54	37	46	16	200
55-64	30	52	18	139
65 lat i więcej	28	56	16	180
Miejsce zamieszkania				
Wieś	39	45	16	401
Miasto do 20 tys.	25	46	29	128
20 - 100 tys.	23	48	29	213
101 - 500 tys.	23	46	31	210
501 tys.i więcej mieszk.	30	43	27	136
Wykształcenie				
Podstawowe	39	52	9	308
Zasadnicze zawodowe	38	48	14	251
Średnie	23	41	36	415
Wyższe	16	38	46	115
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	15	29	56	91
Prac. umysł. niż. szczebla	15	51	34	119
Pracownicy fiz.- umysł.	21	39	39	62
Robotnicy wykwalifikowani	34	49	17	102
Robotnicy niewykwalifik.	47	33	20	35
Rolnicy	43	48	9	70
Pracujący na własny rach.	18	35	47	59
Bierni zawodowo				
Renciści	39	58	3	123
Emeryci	24	60	16	215
Uczniowie i studenci	19	26	56	63
Bezrobotni	64	23	13	90
Gospodynie domowe i inni	37	52	11	60
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	17	50	33	206
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	24	41	35	107
sekt. pryw. poza rolnict.	29	35	36	179
prywatnym gosp. rolnym	42	47	11	82
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	68	28	4	151
276 - 399	40	50	10	126
400 - 549	27	53	20	250
550 - 799	24	53	22	181
Powyżej 799 zł	7	42	52	152
Ocena własnych war. mater.				
Złe	100	0	0	329
Średnie	0	100	0	494
Dobre	0	0	100	266
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	26	54	20	66
Raz w tygodniu	27	50	23	568
1-2 razy w miesiącu	37	44	19	182
Kilka razy w roku	37	38	25	183
W ogóle nie uczestniczy	29	24	47	90
Poglądy polityczne				
Lewica	33	45	23	254
Centrum	30	48	22	320
Prawica	21	45	35	289
Trudno powiedzieć	39	44	17	222

Tabela 5. Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:

	(%)					
	dobrze	ani dobrze, ani źle	źle	Trudno powiedzieć		Liczba osób
Ogółem	26	52	22	1		1089
Płeć						
Mężczyźni	27	51	21	1		516
Kobiety	24	52	24	0		573
Wiek						
18-24 lat	52	31	17	1		156
25-34	37	47	16	1		192
35-44	22	58	20	1		222
45-54	16	57	27	0		200
55-64	13	59	27	1		139
65 lat i więcej	16	55	28	0		180
Miejsce zamieszkania						
Wieś	16	54	29	0		401
Miasto do 20 tys.	27	55	18	1		128
20 - 100 tys.	33	52	15	0		213
101 - 500 tys.	34	47	18	1		210
501 tys.i więcej mieszk.	28	46	25	1		136
Wykształcenie						
Podstawowe	13	52	35	0		308
Zasadnicze zawodowe	20	56	24	0		251
Średnie	34	49	17	1		415
Wyższe	43	51	5	1		115
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	46	47	7	0		91
Prac.umysł.niż.szczebła	36	51	12	0		119
Pracownicy fiz.-umysł.	37	56	7	0		62
Robotnicy wykwalifikowani	20	63	15	1		102
Robotnicy ni wykwalifik.	19	51	30	0		35
Rolnicy	3	66	31	0		70
Pracujący na własny rach.	40	46	10	4		59
Bierni zawodowo						
Renciści	13	54	33	0		123
Emeryci	14	59	26	1		215
Uczniowie i studenci	66	19	14	0		63
Bezrobotni	17	34	48	1		90
Gospodynie domowe i inni	24	49	27	0		60
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	32	56	12	0		206
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	32	59	9	0		107
sekt. prywat. poza rolnict.	35	44	19	2		179
prywatnym gosp. rolnym	5	64	31	0		82
Dochody na jedną osobę						
Do 275 zł	8	46	45	1		151
276 - 399	13	57	29	1		126
400 - 549	26	56	18	0		250
550 - 799	23	60	17	0		181
Powyżej 799 zł	49	42	8	1		152
Ocena własnych war. mater.						
Źle	3	37	60	0		329
Średnie	13	79	8	0		494
Dobre	76	20	3	1		266
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	24	58	18	0		66
Raz w tygodniu	24	55	21	1		568
1-2 razy w miesiącu	21	54	26	0		182
Kilka razy w roku	28	44	28	1		183
W ogóle nie uczestniczy	44	36	20	0		90
Poglądy polityczne						
Lewica	25	51	24	0		254
Centrum	24	56	20	0		320
Prawica	36	49	14	1		289
Trudno powiedzieć	15	48	35	2		222

Tabela 6. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną **sytuację w Pana(i) zakładzie pracy?**
Czy jest ona:

(%)

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	33	30	35	2	556
Płeć					
Mężczyźni	33	27	37	3	306
Kobiety	34	33	32	2	250
Wiek					
18-24 lat	47	27	26	0	64
25-34	47	23	30	0	141
35-44	30	34	33	2	173
45-54	19	31	46	3	137
55-64	25	31	33	11	34
65 lat i więcej	19	22	33	26	8
Miejsce zamieszkania					
Wieś	23	26	49	2	191
Miasto do 20 tys.	34	32	34	0	64
20 - 100 tys.	39	31	27	3	123
101 - 500 tys.	41	31	28	0	99
501 tys.i więcej mieszk.	38	32	21	8	78
Wykształcenie					
Podstawowe	25	16	53	6	78
Zasadnicze zawodowe	27	30	39	4	137
Średnie	37	31	31	1	249
Wyższe	41	36	22	1	92
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	36	39	24	1	91
Prac. umysł. niż. szczebla	40	27	31	2	118
Pracownicy fiz. - umysł.	42	33	25	0	61
Robotnicy wykwalifikowani	33	27	38	1	100
Robotnicy niewykwalifik.	23	31	43	3	31
Rolnicy	7	19	73	1	68
Pracujący na własny rach.	40	34	19	7	59
Bierni zawodowo					
Renciści	34	26	27	12	10
Emeryci	29	31	18	23	9
Uczniowie i studenci	30	41	29	0	3
Gospodynie domowe i inni	74	0	26	0	6
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	33	34	33	1	198
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	40	28	30	2	105
sekt. prywat. poza rolnict.	41	32	23	4	166
prywatnym gosp. rolnym	8	18	72	2	72
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	21	25	50	4	66
276 - 399	29	31	40	0	53
400 - 549	44	27	27	2	125
550 - 799	32	34	34	1	93
Powyżej 799 zł	35	34	31	0	93
Ocena własnych war. mater.					
Złe	19	25	52	3	143
Średnie	29	31	36	4	239
Dobre	51	31	19	0	174
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	41	37	22	0	23
Raz w tygodniu	31	29	39	2	281
1-2 razy w miesiącu	30	37	30	3	105
Kilka razy w roku	34	24	40	2	103
W ogóle nie uczestniczy	52	27	15	6	45
Poglądy polityczne					
Lewica	29	29	41	1	135
Centrum	30	30	36	4	174
Prawica	44	31	23	2	156
Trudno powiedzieć	26	27	45	2	88

Tabela 7. Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:

	(%)				Liczba osób
	lepiej	tak samo jak obecnie	gorzej	Trudno powiedzieć	
Ogółem	16	49	23	12	1089
Płeć					
Mężczyźni	14	50	22	13	516
Kobiety	17	48	24	11	573
Wiek					
18-24 lat	32	48	10	10	156
25-34	25	46	17	13	192
35-44	17	48	24	11	222
45-54	9	53	28	10	200
55-64	3	54	36	7	139
65 lat i więcej	6	49	26	19	180
Miejsce zamieszkania					
Wieś	10	46	29	15	401
Miasto do 20 tys.	9	57	26	8	128
20 - 100 tys.	20	54	15	11	213
101 - 500 tys.	22	48	21	10	210
501 tys.i więcej mieszk.	20	47	20	13	136
Wykształcenie					
Podstawowe	9	43	31	18	308
Zasadnicze zawodowe	14	48	25	13	251
Średnie	21	51	19	9	415
Wyższe	18	62	15	5	115
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier.,inteligencja	17	61	16	6	91
Prac.umysł.niż.szczebła	22	61	14	4	119
Pracownicy fiz.-umysł.	28	38	20	14	62
Robotnicy wykwalifikowani	18	45	24	14	102
Robotnicy ni wykwalifik.	6	46	34	14	35
Rolnicy	5	51	26	18	70
Pracujący na własny rach.	35	38	15	12	59
Bierni zawodowo					
Renciści	2	49	35	14	123
Emeryci	7	51	28	14	215
Uczniowie i studenci	36	46	12	6	63
Bezrobotni	15	30	36	19	90
Gospodynie domowe i inni	17	68	5	10	60
Pracuje w:					
inst. państw.,publicznej	13	59	21	7	206
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	24	46	23	7	107
sekt. pryw. poza rolnict.	29	41	17	13	179
prywatnym gosp. rolnym	5	46	29	20	82
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	12	44	30	14	151
276 - 399	14	47	27	13	126
400 - 549	15	47	26	11	250
550 - 799	16	54	23	7	181
Powyżej 799 zł	16	58	18	7	152
Ocena własnych war. mater.					
Złe	14	37	35	13	329
Średnie	8	56	23	13	494
Dobre	31	51	9	9	266
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	20	40	29	11	66
Raz w tygodniu	14	54	22	11	568
1-2 razy w miesiącu	13	44	23	20	182
Kilka razy w roku	21	43	25	10	183
W ogóle nie uczestniczy	19	51	22	9	90
Poglądy polityczne					
Lewica	11	47	33	9	254
Centrum	16	48	26	10	320
Prawica	23	56	13	8	289
Trudno powiedzieć	9	45	22	23	222